

VZGAJAMO ZA OPTIMIZEM

»Nič naj te ne vznemirja.« S temi besedami je don Bosko začel svoje Spomine ravnateljem.

Don Bosko nam je sam lahko zgled: vse njegovo življenje je bilo prežeto z neomajnim optimizmom, ki je izviral iz krščanskega upanja.

Priče so o njem dejale, da je izžareval velik mir in trdnost.

Salezijanski preventivni sistem je možen samo v ozračju globokega optimizma.

Prav optimizem omogoča posamezniku, da se lahko pozitivno razvija kot osebnost. Četudi mnogi mislijo, da je optimizem naravna danost, vendarle ni tako. Mnogo je takih, ki z vztrajnim trudom iz pesimistov postanejo optimisti. Optimisti postanemo hote in predvsem, če nam je vzgoja k temu pomagala. To pomeni, da se morajo starši zavzeti tudi v vzgoji za optimizem. Še zlasti v današnjem času.

Sedmošolec je zapisal: *»Imam 14 let in preživljam obupno obdobje svojega življenja. V sebi sem tako zmeden: popoln kaos, tako, da sam ne vem več, kaj se pravzaprav dogaja z mano. Še lani, ko sem slišal govoriti o drogah, alkoholu, samomorih ... sem se čudil: le kako morejo kar tako metati proč svoje življenje? Zdaj razumem: dovolj je, da pomislim na ljudi okrog sebe, ki jim ni mar za moje probleme; na prijatelje, ki ne živijo v taki stiski in me imajo celo za neumnega; ali če samo pomislim na dekle, v katero sem noro zaljubljen, pa me niti ne pogleda ... Ob vsem tem prihajam do zaključka, da zame ni mesta na tem svetu.«* Kakšni žalostni zaključki pri samo 14 letih!

Mnogi mladi danes na življenje gledajo kot na dobro zaprt trezor. Optimizem je zanje kot številčnica, ki jim omogoča, da ga odpro.

Vzgojiti optimista pa ne pomeni, da iz človeka naredimo iluzionista, ki bi živel blaženo v svojem iluzornem svetu. Optimist se dobro zaveda, da živi v nepopolnem svetu, kjer je ljubezen krhka, kjer so nedolžni opeharjeni, kjer bolni umirajo, ...

Kljub temu se optimist drži nekaterih **telmeljnih načel**, ki mu omogočajo, da ohrani uravnoteženost:

Optimist rešuje probleme:

Otroci se nenehno soočajo s težavami in ovirami: to je zakon rasti. Moramo jih naučiti, da v njih vidijo vedno nove priložnosti, da preizkusijo sami sebe, da rastejo in ne, da se umaknejo. S tem se začne že zelo zgodaj. Že prvo postavljanje na noge, prvi negotovi koraki in padci so za otroka ovira, s katero se je treba spopasti in jo premagati. Takih in drugačnih 'postavljanj na noge' je iz dneva v dan veliko. Kadarkoli se ob soočenju s težavo otrok skuša umakniti, mora ob sebi najti očeta in mamo, ki bosta z njim pregledala problem in mu ga pomagala rešiti.

Optimist išče rešitve:

Optimisti vedo, da vedno obstaja kakšna možnost, kakšen izhod. Starši in vzgojitelji morajo naučiti otroke, ob neuspehu ostaja še vedno odprta neka druga pot in so mu jo pripravljene nakazati. *Mali Luka ima komaj dobro leto dni. Med zajtrkom odnese svoj krožnik na polico, kamor odlagamo umazane krožnike. Polica je višja od njega. Ko dvigne krožnik, mu zmečkana papirnata brisačka zaradi nagiba krožnika pade na tla. Pobere jo in ponovi poskus. A brisačka spet pristane na tleh. Zdaj jo pusti na tleh, odloži krožnik in nato pobere brisačko ter jo da na krožnik.* V tem primeru je Luka sam našel rešitev, mnogokrat pa prihajajo otroci z besedami: »Ne morem ... Tega ne znam ...« ali pa vzgojiteljica sama opazi, da otrok ob oviri ni vztrajal, da bi jo reši. Prav je, da ga tedaj vzpodbudimo tako, da mu nakažemo novo rešitev, ki jo je sposoben izvesti ter ga sledimo, da jo izvrši.

Optimist predvidi težavo.

Biti optimisti pomeni biti veliki realisti: treba je pričakovati težave, a se hkrati tudi vprašati: »Kaj lahko storim, da izboljšam to stvar?« Ni dovolj, da otrokom samo nakažemo probleme, treba jim jih je tudi pomagati reševati ali pa se jim izogniti. *Triletni Marko hoče na vsak način igrati nogomet z malimi šolarji, ki so prav tedaj najbolj zagreti za nabijanje golov in vročo igro. Marko je ves užaloščen, ker spozna, da se jim le mota med nogami. »Marko, pojdi brcat žogo z Mihcem in Žanom!« mu reče vzgojiteljica. »Ne, jaz hočem igrati z velikimi otroki. Jaz sem že velik!« »Zdaj se pojdi igrati z Mihcem in Žanom, kasneje pa se boš z velikimi, ko ne bodo več tako nabijali na gole,« je vztrajna vzgojiteljica in Marko spozna, da v tem primeru res ni kos malim šolarjem in da je bolje, da se jim zdaj, ko so v polni formi, umakne.*

Optimist obnavlja svoje energije

Iz fizike in biologije poznamo zakon entropije: če v kakšen predmet ali bitje ne pride nova energija, začne slabeti, propadati. Tudi človeški odnosi: prijateljstvo, ljubezen, zakon ... so mehanizmi, ki težijo k izrabi, prenehanju, če ne dobivajo vedno nove energije. Zgodi se, da prenekateri ljudje, lahko tudi mladi, kar naenkrat 'ovenijo', kot rože, ki jim primanjkuje vode. Največkrat zgolj zato, ker so pozabili na duhovno hrano. Utvarjali so se, da bo njihov notranji motor deloval v nedogled brezhibno, brez kakršnegakoli servisa. Toda še s stroji ni tako. Optimizem je potrebno nenehno 'hraniti'.

Starši se za 'polnjenje baterij' navdušenja pri sebi in pri otrocih lahko poslužijo naslednjih stvari:

Iščejo družbo ljudi, ki so polni upanja.

V tem morajo biti prvi starši. Otroci potrebujejo predvsem vzpodbudo in okolje polno veselja, smeha, vsega lepega in dobrega. Otroci, katerih

starši so polni upanja, veselja in optimizma, bodo tudi sami rasli v upanju, veselju in optimizmu.

Skrbno hranijo duha.

Najhujša stvar, ki se lahko zgodi človeku je malodušje, izguba volje. Duhovni zagon v družini pa bo ostal, če bomo poleg telesa in duše hranili tudi duha: če si bomo vzeli čas za skupen pogovor, za skupno branje kakšne knjige, za prebiranje Svetega pisma in razmišljanje o kakšnem odlomku iz njega in predvsem, če bomo skupaj molili.

Spremenijo navade.

So družine, ki so se zavedle monotonosti večerov preždetih pred TV ekranom in so namesto tega večerni čas uporabili za glasno branje kakšne knjige. Pri takem skupnem branju se je razvil pogovor in otroci so se naučili razmišljati. Razmišljanje je za današnjega mladega človeka žal mnogokrat neznano področje. Kdor pa ima otopel razum, ta bo reagiral samo po nagonu.

Vidijo svetle strani življenja, znajo občudovati, ceniti to, kar imajo.

Optimisti se osredotočijo na to, kar imajo in doživijo lepega, dobrega in tako niti nimajo časa, da bi se ukvarjali z žalostjo. *V neki družini, kjer so reševali težke probleme, je mati dejala: »Bolj kot je noč temna, več zvezd vidimo.« Ko so ti otroci zrasli, niso nikoli pozabili njenih besed.*

Ne čutijo se žrtev vsega slabega.

Nekateri ljudje so kot 'črna kronika'. »Tako zakleni, če ne, nas bodo okradli ali pa se bo kdo skrtil v klet ... spet se je nekdo ubil ... ne pojdimo po tej cesti, tam se zgodi toliko nesreč ...« brez konca in kraja samega pesimizma. Optimist pa ve, da je na svetu toliko lepega in dobrega in otroke vzgaja v zaupanju vase in v prihodnost.

Ustavijo se in praznujejo.

Sedmi dan stvarjenja je Bog počival. Kdor hoče preživeti v današnjem hitrem tempu življenja ostati vreden in miren, se mora pogosto ustaviti, praznovati, izkoristiti mnogo priložnosti za veselje in praznovanje. Pogosto gre na sprehod in posluša glasbo. Kdor se navdihuje pri don Bosku, vsako jutro odpre okno in vzklikne: »To je dan, ki ga je naredil Gospod, veselimo se ga!« (Ps118,24).

Prيرهjeno po knjigi: Bruno Ferrero, Srečni starši po don Boskovem vzgojnem stilu.

s. Marija Imperl